

KUOPION MUSEOKESKUS

Kuopion kaupungin museot

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2020–2023

TOIMINTA-AJATUS

Kuopion kaupungin museopalveluista vastaavat Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Kuopion luonnontieteellinen museo ja Kuopion taidemuseo. Museopalvelut tuotetaan museoiden toiminta-ajatuksiin perustuen, ottaen huomioon kunkin museoalan vaatiman erityisasiantuntemuksen ja alueellisia vastuumuseotehtäviä koskevat sopimukset. Museot toimivat yhteistyössä museokeskuksena. Kaupungin museokohteita ovat Kuopion taidemuseo, Kuopion korttelimuseo, J.V. Snellmanin kotimuseo ja Kuopion museo, joka on suljettuna peruskorjaus- ja laajennushankkeen ajan.

Museot toimivat alueellisina vastuumuseoina. Kulttuurihistoriallisen museon toimialueena on Pohjois-Savon maakunta, tehtävinä alueellisen museotoiminnan edistämistehtävä ja alueellinen kulttuuriympäristötehtävä. Luonnontieteellisen museon toimialuetta ovat Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Karjalan maakunnat, tehtävänä alueellisen museotoiminnan edistämistehtävä luonnonperinnön osalta. Taidemuseon toimialueena on Pohjois-Savon maakunta, tehtävänä alueellinen taidemuseotehtävä.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo on Kuopion kaupungin historiallinen museo, joka vastaa kaupungin omistamista kulttuurihistoriallisista museoista ja niiden kokoelmista. Museo tallentaa, tutkii ja välittää tietoa Pohjois-Savon esihistoriasta, historiasta, kansanelämästä ja muusta kulttuurihistoriasta. Pohjois-Savon maakunnan alueellisena vastuumuseona museon tehtäviä ovat alueellisen museotoiminnan edistämistehtävä ja alueellinen kulttuuriympäristötehtävä. Vastuumuseon tehtävänä on toimia kulttuuriperinnön asiantuntijana, kehittää ja edistää museotoimintaa, toimialansa yhteistyötä, kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta sekä kehittää ja tarjota alueellisia museopalveluita. Museo toimii vastuumuseona kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijaviranomaisena, joka antaa asiantuntijalausuntoja, osallistuu viranomaisneuvotteluihin ja antaa neuvontaa, kehittää ja edistää kulttuuriympäristön vaalimista, toimialansa yhteistyötä sekä kulttuuriympäristötiedon digitaalista tallentamista ja saatavuutta.

Kuopion luonnontieteellinen museo

Kuopion luonnontieteellinen museo harjoittaa luonnontieteellistä museointia ja toimii alueellisena vastuumuseona Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Karjalan maakunnissa tehtävänä luonnonperintö. Vastuumuseo toimii luonnonperinnön asiantuntijana, kehittää ja edistää museotoimintaa, toimialansa yhteistyötä sekä luonnonperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta. Museon tehtävänä on edistää erityisesti itäisen Suomen luonnon monimuotoisuuden tuntemusta, kartoitusta, tutkimusta ja säilymistä, dokumentoida tietoa luonnon tilasta ja sen muutoksista tutkimuksen, opetuksen ja yhteiskunnallisen päätöksenteon tarpeisiin, edistää ja tukea ympäristökasvatusta sekä alansa harrastustoimintaa.

Kuopion taidemuseo

Kuopion taidemuseo on taidelaitos ja museo, joka tutkii, tallentaa ja esittelee kuvataiteen historiaa ja nykyisyyttä sekä edistää kuvataiteen ja koko visuaalisen ympäristön tuntemusta. Taidemuseo ylläpitää taidekokoelmia ja huolehtii taidehistoriallisen aineiston saatavuudesta. Museo toimii Pohjois-Savon alueellisena vastuumuseona taidemuseotehtävässä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana, kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Uusi museolaki määrittelee museoiden toimintaa sekä toimintaympäristöä erityisesti alueellisen vastuumuseo-toiminnan tehtävien osalta. Museoita työllistävät alueelliset ja paikalliset palvelutehtävät sekä kaupungin palvelualueiden välinen yhteistyö. Museot toimivat alansa asiantuntijoina esimerkiksi kulttuuri- ja luonnonympäristöön ja julkiseen taiteeseen liittyvissä tehtävissä. Tieto kulttuurin ja taiteen terveyttä ja hyvinvointia edistävästä ja ennaltaehkäisevistä vaikutuksista luo museoille erityisiä palveluodotuksia.

Vuosina 2018-2021 toteutettavat Kuopion museo -rakennuksen peruskorjaus ja laajennus sekä näyttelykokonaisuuden uusiminen tuovat uuden vaiheen museoiden toimintaan sekä työtila- ja näyttely-ympäristöjen kehittämiseen. Museo- ja kirjastorakennusten yhdistäminen tarjoaa uusia mahdollisuuksia museo- ja kirjastopalvelujen yhteiseen kehittämiseen. Museohankkeeseen kytkeytyvät myös meneillään olevat kokoelma- ja työtilojen sekä Korttelimuseon kehittämishankkeet.

Kuopion keskustassa sijaitsevien museokohteiden lisäksi ylläpidetään luontonäyttelyä Puijon Konttilassa. Maaningan ja Karttulan kotiseutumuseot ovat toistaiseksi vailla näyttelytilaa. Karttulan asukastuvalla on pienoisenäyttely Karttulan kotiseutukokoelmasta.

PAINOPISTEALUEET VUOSILLE 2020–2023

Museoiden toiminnassa painottuvat uuden museolain asettamien tehtävien toteuttaminen sekä hyvinvointia edistävät palvelut kaupungin strategian linjausten mukaisesti. Museopalvelujen kehittämisessä painotetaan yhteistyötä ja verkostoitumista.

Saavutettavat museopalvelut

Museoiden ja museoaineistojen saavutettavuutta parannetaan. Museot tuottavat asiakaslähtöisiä ja osallistavia palveluja kulttuuri-, ympäristö- ja taidekasvatustyön keinoin. Keskeisenä painopisteenä on uusien toimitilojen ja palveluratkaisujen suunnittelu, erityisesti uudistuvan Kuopion museon näyttelyiden ja palvelujen osalta.

Monipuolinen asiantuntemus

Museot tarjoavat monipuolista asiantuntemusta paikallisissa ja alueellisissa tehtävissä, erityisesti kulttuuri- ja luonnonympäristön sekä julkisen taiteen palveluissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA KESKEISET TOIMENPITEET 2020

Elämyksiä ja tietoa näyttelyillä

Museoiden omia näyttelytuotantoja täydentää aktiivinen paikallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen yhteistyö. Perusnäyttelyiden lisäksi museot tuottavat vaihtuvia näyttelyjä.

Museoita kehitetään toiminnallisina ja elämyksellisinä oppimisympäristöinä ja paikkoina. Museot tuottavat tietoa Pohjois-Savon historiasta ja alueen elämästä, suomalaisesta luonnosta ja kuvataiteesta. Näyttelyitä ja tapahtumia tuotetaan mm. muiden museoiden, yhdistysten ja yhteisöjen sekä taiteilijoiden, tutkijoiden ja muiden yksityishenkilöiden kanssa. Toiminnallaan museot rakentavat Kuopio-kuvaa ja vahvistavat kaupungin vetovoimaa.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin edistäminen

Asiantuntijapalvelut sekä kulttuuri-, ympäristö- ja taidekasvatustyö lisäävät museoiden saavutettavuutta ja tuovat taiteen osaksi arkiympäristöä, edistävät kestävästä kehityksestä ja myönteistä kaupunkikulttuuria. Museot ovat asiantuntijoina aktiivisesti mukana kulttuuri- ja luonnonympäristön sekä julkisen taiteen yhteistyöhankkeissa. Museot tukevat asiantuntijapalveluillaan Kuopion kaupungin maankäytön suunnittelua.

Kulttuurihistoriallinen museo hoitaa alueellisena vastuumuseona Pohjois-Savossa sekä arkeologian että rakennetun kulttuuriympäristön viranomais- ja asiantuntijatehtäviä. Museon keskeisiä yhteistyötahoja ja sidosryhmiä ovat Museovirasto, alueellisten vastuumuseoiden verkosto, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Savon kotiseutuliitto sekä alueen kunnat ja paikallismuseoiden taustayhteisöt. Kulttuuriympäristötyössä tärkeitä yhteistyöryhmiä ovat Kuopion kaupungin kulttuuriympäristöryhmä, Pohjois-Savon kulttuuriympäristöryhmä ja Pohjois-Savon aluerakenneryhmä.

Luonnontieteellinen museo tuottaa asiantuntijapalveluja kaupungin ympäristönsuojelupalveluille, toimii asiantuntijana yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten, Metsähallituksen, Luonnontieteellisen keskuksen ja valtakunnallisten eliötyöryhmien kanssa, osallistuu aktiivisesti Pohjois-Savon ympäristökasvatusverkoston kehittämiseen ja toimintaan sekä kuuluu valtakunnalliseen Luonto- ja ympäristökoulujen LYKE-verkostoon.

Taidemuseo toimii kaupungin julkisen taiteen asiantuntijana mm. rakennuskohteiden prosenttitaidehankkeissa. Lisäksi Taidemuseo pyrkii omalta osaltaan edistämään julkisen taiteen asiaa koko maakunnan alueella, yhteistyössä Taiteen edistämiskeskus Taiken kanssa.

Museot toimivat osana kulttuuri- ja sosiaalitoimijoiden ILONA-verkostoa ja kehittävät yleisötyön kohderyhmäpalveluja yhteistyössä hyvinvoinnin palvelualueen muiden toimijoiden kanssa sekä kulttuurin ja hyvinvoinnin paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten yhteistyökumppanien ja verkostojen kanssa. Museot suuntaavat hyvinvointia tukevia sisältöjään erityisesti lapsille ja nuorille sekä ikääntyville ja erityisryhmille.

Laadukas tietopalvelu tukeutuu kokoelmiin ja tutkimukseen

Kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä kuvataiteen dokumentointia ja tutkimusta sekä museoaineistojen digitointia tehdään suunnitelmallisesti, alan valtakunnalliset linjaukset ja veloitteet huomioon ottaen, museoalan yhteistyötä hyödyntäen.

Kokoelmatietojen saavutettavuuden parantaminen ja kuva- ja tietopalvelun kehittäminen ovat painopistealueita. Kokoelmatietojen ja kuva-aineistojen digitointia jatketaan painottaen näyttelytuotantoa sekä maakunnallista ja valtakunnallista yhteistyötä. Luetteloinnin sisällön laadullista tasoa kehitetään yhteistyössä muun museoalan kanssa.

Kulttuurihistoriallinen museo on ottanut käyttöön MuseumPlusRia -ohjelman, jonka pilotoinnissa museo oli mukana. Ohjelma on nyt osa Suomen museoliiton Kookos-kokoelmahallintapalvelua. Museo ylläpitää Pohjois-Savon paikallismuseoiden keskuskortistointia ja ohjaa MuseumPlusRIA -kokoelmanhallintajärjestelmän luettelointityötä. Vuoden 2019 lopussa Kulttuurihistoriallisen museon kokoelmatietokantaan luetteloitiin 21 paikallismuseota Pohjois-Savon alueelta. Kokoelmatietoja siirretään verkossa käytettäväksi kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymään FINNAan ja opettajien hakupalvelu FINNAn luokahuoneeseen Kookos-palvelun kautta. Kokoelmien näkyvyyttä ja käytettävyyttä lisätään verkkonäyttelyillä esim. Elämää Kuopiossa -verkkonäyttelyn tapaan (<https://elamaakuopiossa.wordpress.com/>) ja valokuvia tarjotaan katsottavaksi ja käytettäväksi Flickr-palvelun kautta (<https://www.flickr.com/photos/kuhmu/>).

Luonnontieteellinen museo kuuluu Suomen luonnontieteellisten museoiden konsortioon, joka on mukana alan eurooppalaisten museoiden ja muiden luonnontieteellisten kokoelmayksiköiden DiSSCo-yhteenliittymässä (Distributed System of Scientific Collections; <https://discco.eu>). DiSSCon tavoitteena on mm. edistää luonnontieteellisten kokoelmatietojen tunnustamista, kehittämistä ja hyödyntämistä tieteellisenä infrastruktuurina esim. ympäristötieteellisessä ja ilmastonmuutokseen liittyvässä tutkimuksessa. Kuopion luonnontieteellisen museon luetteloidut ja digitoidut kokoelmatiedot on siirretty verkossa käytettäväksi Luonnontieteellisen keskuksen ylläpitämään kokoelmanhallintajärjestelmään KOTKA, jonka näytetiedot näkyvät Suomen lajitietokeskuksen avoimessa Laji.fi-portaalissa ja kansainvälisessä GBIF-portaalissa. Digitointityötä jatketaan Suomen luonnontieteellisten museokokoelmien digitointistrategian linjausten mukaisesti.

Taidemuseossa taidekokoelmiin kuuluvien teosten tiedot ja kuvat tallennetaan digitaalisessa muodossa valtakunnalliseen taidekokoelmien kokoelmahallintajärjestelmään Muusaan, jota ylläpitää ja kehittää Osuuskunta Suomen taide ja taidekokoelmat. Digitointityö on jatkuvaa ja keskeinen osa kokoelmatyötä. Kokoelmatietoja siirretään verkossa käytettäviksi kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymään FINNAan.

Kokoelmatoiminnan kehittäminen

Museot ylläpitävät ja kehittävät kokoelmiaan kokoelmapoliittisten suunnitelmiansa mukaisesti ja museoalan yhteisiä linjauksia noudattaen sekä osallistuvat valtakunnalliseen kokoelmatyön ja dokumentoinnin kehittämiseen. Kokoelmahallinnassa seurataan valtakunnallisia linjauksia. Museoiden kokoelmapoliittisten ohjelmien tarkistamista jatketaan.

Maakunnallinen ja valtakunnallinen museoyhteistyö

Museot osallistuvat valtakunnalliseen vastuumuseoiden yhteistyöhön ja museotyön kehittämiseen. Tieto- ja kuvapalvelut perustuvat suunnitelmalliseen dokumentointi-, tutkimus- ja digitointityöhön.

Yhdessä paikallismuseoiden ja kuntien kulttuuripalvelujen kanssa kehitetään verkkosivustoa Pulkka – Pohjois-Savon muisti. Verkkopalveluissa yhtenä tavoitteena on mahdollistaa yksittäisten käyttäjien kokemus- ja muistitiedon tallentaminen ja välittäminen muille käyttäjille tutkimustiedon rinnalla. Maakunnallista ja valtakunnallista yhteistyötä edistetään myös kokoelmahallinnassa ja näyttelytoiminnassa. Nykyajan dokumentoinnissa ollaan mukana valtakunnallisessa Tallennus- ja kokoelmayhteistyössä (TAKO).

Henkilöstön kehittäminen ja koulutus

Henkilöstön kehittämisessä tavoitteita ovat kannustava johtaminen ja suunnitelmallinen henkilöstöpolitiikka. Keskeisiä periaatteita ovat työtehtävien kehittäminen ja henkilökunnan koulutus.

Rekrytoinneissa ja koulutuksessa huolehditaan henkilöstön ammattitaidon turvaamisesta ja ylläpitämisestä palvelutarpeiden mukaisesti. Tehtäväkuvauksia tarkistetaan, ammatillisia valmiuksia ja muutosvalmiuksia parannetaan. Koulutuksessa painotetaan perehtymistä nykyaikaiseen museotekniikkaan, näyttelyratkaisuihin, yleisöpalveluun ja yhteistyön tukemiseen.

Toimitilat, välineet, investoinnit

Museotilojen kehittämistyö etenee hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan linjauksen mukaisesti, yhteistyössä kaupungin tilakeskuksen kanssa.

Kuopion museon hankkeessa jatkuvat rakennustyöt ja toteutussuunnittelu sekä Kulttuurihistoriallisen ja Luonnontieteellisen museon näyttelysuunnittelu ja muu toiminnan kehittämistyö. Uudistettu Kuopion museo avataan yleisölle vaiheittain vuonna 2021. Kokoelma- ja työskentelytilojen osalta jatketaan hankesuunnittelua. Korttelimuseon palvelukonseptin kehittäminen jatkuu koko suunnittelukauden.

MITTARIT JA TUNNUSLUVUT 2018-2020

Kävijät ja aukiolo	TP2018	TP2019	TA2020
Kävijät yhteensä	78 150	39 970	45 000
>Kuopion museo	31 468	-	-
>Kuopion korttelimuseo	15 725	19 926	20 000
>J.V. Snellmanin kotimuseo	1 114	1 083	1 000
>Kuopion taidemuseo	24 114	18 961	20 000
>Muut kävijät	5 729	3 331	4 000
Toiminta muualla kävijät	5 210	11 803	10 000
Ohjattuun toimintaan osallistuneet	13 505	7 643	10 000
Aukiolotunnit	4 782	4 464	4 400
Aukiolopäivät	704	615	600
Kokoelmatiedot			
Museoiden järjestetty kokoelma-aineisto yht.	2 014 677	2 020 018	2 029 000
Kultt.hist.museon järjestetty kokoelma-aineisto	949 223	949 833	952 400
>esineet	71 858	71 980	
>valokuvat	841 390	841 556	
>kirjasto ja arkisto	35 975	36 297	
Kultt.hist.museon digitoitu kokoelma-aineisto	189 850	196 988	
Luonnontiet.museon järjestetty kokoelma-aineisto	1 012 308	1 012 817	1 018 850
>näytteet	938 461	938 825	
>kuva-arkisto	19 916	19 916	
>kirjasto ja arkisto	53 931	54 076	
Luonnontiet.museon digitoitu kokoelma-aineisto	503 688	504 642	
Taidemuseon järjestetty kokoelma-aineisto	56 627	57368	57 750
>taidekokoelmat	7 308	7278	
>kuva-arkisto	42 775	43457	
>käsikirjasto	6 544	6633	
Taidemuseon digitoitu kokoelma-aineisto	23 449	24121	

KUSTANNUKSET 2020

KUOPION MUSEOKESKUS YHTEENSÄ

Omat tuotot	261 407	Henkilöstökulut	1 991 157
Valtion osuus	1 212 761	ICT-palvelut	96 081
Kaupungin osuus	2 616 250	Vuokrat	1 598 372
		Muut toimintakulut	404 808
		Kulut yhteensä	4 090 418

KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Omat tuotot	115 056	Henkilöstökulut	962 502
Valtion osuus	636 879	ICT-palvelut	53 222
Kaupungin osuus	1 220 659	Vuokrat	79 195
		Muut toimintakulut	160 675
		Kulut yhteensä	1 972 594

KUOPION LUONNONTIETEELLINEN MUSEO

Omat tuotot	59 156	Henkilöstökulut	564 211
Valtion osuus	351 629	ICT-palvelut	19 383
Kaupungin osuus	766 080	Vuokrat	453 555
		Muut toimintakulut	139 716
		Kulut yhteensä	1 176 865

KUOPION TAIDEMUSEO

Omat tuotot	87 195	Henkilöstökulut	464 444
Valtion osuus	224 253	ICT-palvelut	23 476
Kaupungin osuus	629 511	Vuokrat	348 622
		Muut toimintakulut	104 417
		Kulut yhteensä	940 959

Museokeskuksen kustannustiedot ovat Kuopion kaupungin hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan 22.1.2020 vahvistaman hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen käyttösuunnitelman mukaiset.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen talousarvotiedot ovat Kuopion kaupungin talousarviossa 2020 ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2020-2023.